

Bälinge genom åren

Förord

Vi är några herrar som har det gemensamma att vi gick i Bälinge skola på 1950-talet.

Av en tillfällighet så träffades vi och började då att prata om minnen vi haft angående Bälinge.

Vi började med en namnlista på våra klasskamrater och senare lite annan historik.

Det vi nu skrivit ner har sina brister. Fakta, årtal mm kan delvis vara sant och delvis gissat.

Vi är tacksamma om ni som nu läser denna historik kan förbättra innehållet, dels felaktigheter och dela kompletteringar.

Sven-Åke Gustavsson, Gisslatorp Bälinge

Bert Claesson, Nordgatan Bälinge

Rune Larsson, Nordgatan Bälinge – senare Alingsås

Mikael Lundblad (lundblad124@gmail.com), Torps station – senare Alingsås

Innehållsförteckning

Nr	Objekt	Ansvarig	Projektläge
1	Förord och Innehållsförteckning	Mikael	OK
2	Allmän historia	Mikael	Omvandla bildtext
3	Karta	Mikael	Klart
4	Skolan	Mikael	OK
5	Kyrkan	Mikael	OK
5	Församlingshemmet	Bert	Tidningskopia ej bra
6	Missionhuset	Bert	Ok
7	Såget	Rune	OK
8	Grusgrop, Skanskas	Sven-Åke	OK
8	Grusgrop, Rolfskulle	Bert	OK
8	Munnsjön	alla	????
9-10	Torp station	Mikael	OK
11	Torps Egendom, inkl Källafors kvarn	Sven-Åke	Årtal?
12	Nygård	Sven-Åke	OK
13	Bäleberget	Bert	???
14	Väg genom Bälinge	Bert, Mikael	OK
15	Lindex	Mikael	OK
16	Tippen	Rune, Mikael	OK
16	Räddningstjänsten	Mikael	OK
17-19	Namnlista	Mikael	Ok

Allmän historia

Vi har inte hittat komplett information om Bälinges historia långt tillbaka i tiden.

Men i nedanstående tidningsurklipp ("Västgötabygden") ser man text om Bälinge by.

- Namn/benämningar: Bälinge sn (socken) i Kullings härad.
- 1729 låg tydligen alla gårdar runt Bälinge kyrka.
- Inte förrän 1840 talet flyttades gårdarna ut till sina nuvarande platser(källa=?)
- 1863 (eller tidigare?) startades Bälinge kommun
- 1872 var det en kommunalstämma i Bälinge skola.
- Bälinge hade TORP som postadress.
- Efter kommunreformen 1952 ingick Bälinge i Vårgårda landskommun fram till 1955, sedan i Alingsås Stad/kommun från 1971.
-

Kartan som forskningskälla

VÄSTGÖTABYGDEN nr 1 1981 går i lantmäteriets tecken. Vi har nyligen (1978) firat de svenska lantmätarnas 350-årsjubileum och här får vi nu lite i efterhand ett rikt material om deras verksamhet i vårt landskap.

Först presenteras det svenska lantmäteriets fader Anders Burens-det reproducerade porträttet föreställer väl inte honom utan hans kusin riksantikvarien Johan Bureus! – och Jacob Faggot som på 1750-60-talet tog initiativet till storskiftet. Två framstående västgötska lantmätare från 1600-talet Johan Botvidsson Gyllensting och Kettil Classon Felterus får var sin fylliga artikel medan andra med mindre kända namn passerar revy i det övriga Materialet. Artikeln om Johan Botvidsson är tyvärr förutom vad språket anbelangar behäftad med en del sakliga fel. Skoldebrevets text redovisas visserligen inte i extenso men i den ena bildtexten påstås att det gav honom rätt att bära namnet Gyllensting. Enligt Elgenstiernas åttartavlor fick han vid andlandet namnet Hierlasting, som först så småningom ändrades till Gyllensting. Uppgifterna att fadern Botvid Larsson avancerat både till fältöverste och riksråd måtte vara gripna helt ur luften. Enligt tillgängliga källor började han sin bana som mönsterskrivare

(en mycket underordnad befattning i armén) – tjänstgjorde sedan som lagläsare och fick slutligen häradshövdingens namn, heder och värdighet.

DE STÖRSTA fyndgruvorna för den som söker äldre kartor är lantmäterikontoren i Mariestad och Vänersborg. En stor del av det äldre Älvsborgsmaterialet brann visserligen upp vid en eldsvåda på residenset 1834 men genom att dubblettexemplar ofta bevarats i lantmäteristyrelsens arkiv – numera i Gävle – har man kunnat ersätta en del av de förstörda originalkartorna med kopior. Till kartorna hör för det mesta också aktmäterial, som gör att forskaren får ut betydligt mer än vad enbart kartmaterialet kan ge. I stället för äldre tiders mödosamma avritning för hand av kartorna har man nu möjlighet att göra fotografiska kopior snabbt. Men proceduren är inte billig. Kostnaden belöper sig på ungefär 300 kronor per kvadratmeter.

Alla äldre kartor förvaras inte i de offentliga arkiven. Många finns fortfarande i privat ägo eller har hamnat i hembygdsföreningarnas samlingar. Ofta är dessa kartor skadade och förvaras på ett bristfälligt sätt. Åke Imark vädjar: Rådka kartan i hembygden! Och denna maning är förvisso befogad. Skickliga personer finns vid Statens Lant-

mäterverk, som restaurerar skadade kartblad – ett tidsödande och mödosamt arbete.

VAD HAR MAN då för nytta av kartmaterialet i sin hembygdsforskning? Jo kartorna visar de förändringar, som skett i odlingslandskapet under fyra århundraden. Nyodlingar, stenmurar, odlingsrösen och nya odlingsformer kan dokumenteras liksom tillkomsten av torp och backstugor. Och skifteskartoerna från 1700-1800-talen speglar den mest genomgripande omdaning av kulturbygden, som ägt rum under historisk tid. Att det inte var helt riskfritt att begära skifte av byn mot grannarnas önskan visar vad som hände i Fyrunga 1844. Hem-

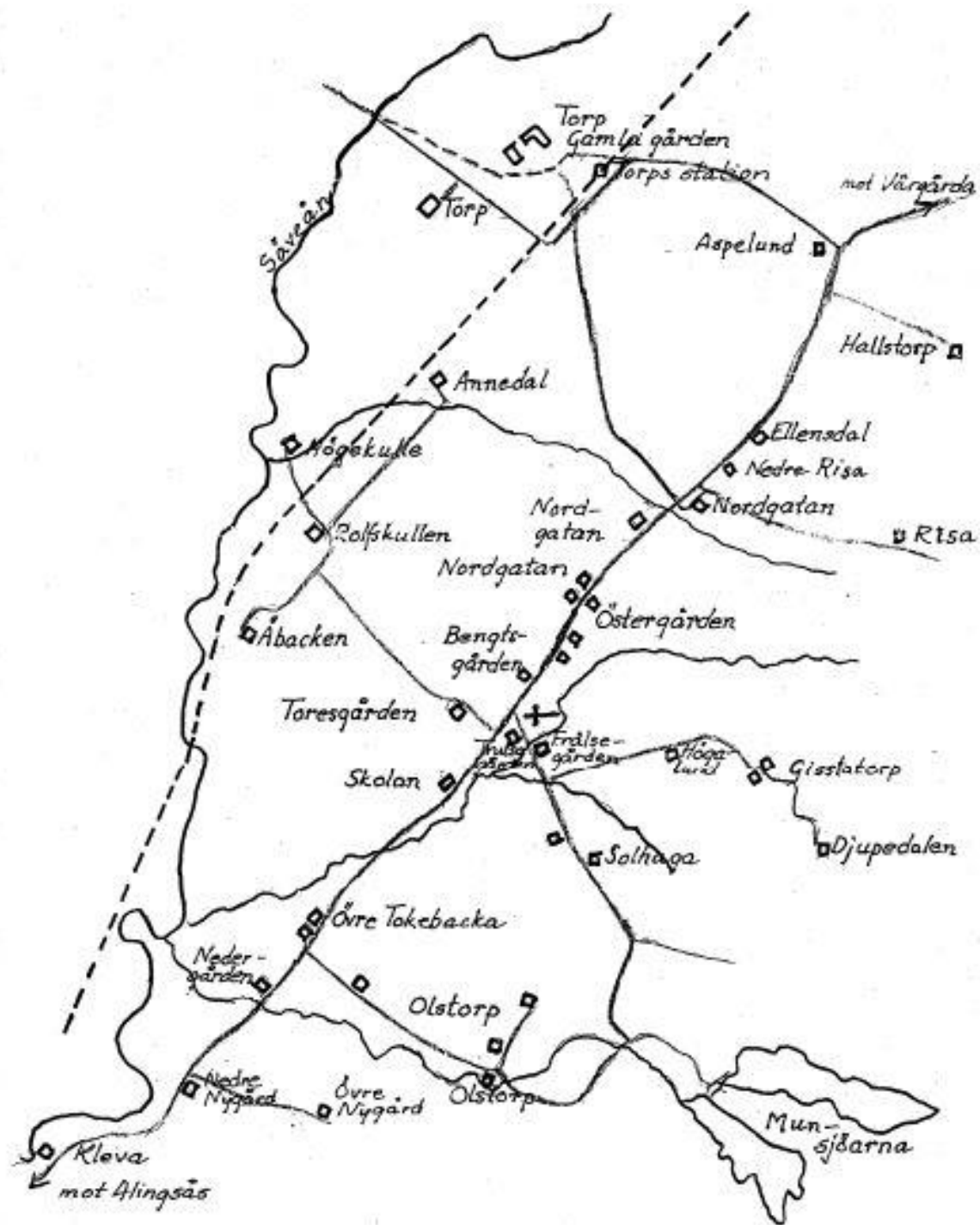
mansägaren Börje Haraldsson trakasserades av sina grannar och jagades ut i Lidan, där han drunknade, med en omfattande rättegång vid Skånings häradsrätt som följd.

BILDMATERIALET är genomgående av hög kvalitet men texten lämnar tyvärr en hel del övrigt att önska. Den yngsta generationen journalister, som kommit ut på fältet, demonstrerar värtaligt den dåliga kvalitén på den moderna skolans undervisning. Till och med i ansedd tidningar som Svenska Dagbladet finner man numera dagligen språkliga grodor. Fram till 1800-

talets mitt när vi fick de första allmänt vedertagna rättskrivningsreglerna, kunde var och en slava orden efter eget behag. Satsbildningen däremot hade då sedan länge bli under påverkan från tyskan och latinets styrts av stränga lager. Tråkigt nog förekommer åtskilliga språkliga fel i hembygds litteraturen och faren finns att en i dessa kretsar spridd publikation som Västgötabygden kan få presumtiva hembygdsförfattare att tro att man får behandla sitt modersmål ungefär hur som helst.

NILS FREDRIK BEERSTÅHL

Karta över Bälinge

Bälinge skola

Från Mikael

Fastighetsbeteckning var Bälinge Klockaregård 1:1.

Bälinge skola byggdes troligtvis 1871.

Skolan var en. S.k. B2 skola, 1:a och 2:a klass för sig och 3-6 klass för sig.

Lärare var bl.a. Georg Gällström, Ragnild Nyberg och Gerd Berg m flera.

Undervisningen i Skolan avslutades ca 1960?????

MHF hyrde lokalen för sin verksamhet ca 1960-2009 ?????

Dokument från Samhällsbyggnadskontoret febr 2023 visar att:

Bälinge Skola med tillhörande lärarbostad och 2 förrådsbyggnader revs under år 2010

1957 Toalett och badrumsklosett installerades i Lärarbostaden enl skolarkivet.

1962/63 hyreskontrakt med boende (Viola Johansson) i lärarbostaden

Info från Bert

Vår son Fredrik fick hämta ett parti bjälkar när Bälinge skola revs i början ca 2010.

Det inristade årtalet visar troligtvis att skolan byggdes 1871.

Det mesta av virket hamnade troligtvis på tippen.

Bälinge kyrka

Källa: https://sv.wikipedia.org/wiki/B%C3%A4linge_kyrka,_V%C3%A4sterg%C3%B6tland

Det är en Salkyrka uppförd i sten med putsad vit fasad, försedd med ett litet gaveltorn. Byggnaden har medeltida ursprung och är till sina äldsta delar (långhusets murar) troligen uppförd under 1200-talet. Senare ombyggnad och tillbyggnad under 1500 och 1600-talet (två årtal som finns inskurna är 1519 och 1685) försåg kyrkan med ett fullbrett och rakt avslutat kor, läktare, altarring (1684), sakristia (1699), litet vapenhus och gaveltorn (omkring 1700).

Ursprungligen hade kyrkan inga fönster på norra sidan och en port i söder. Fönstren som idag finns åt norr tillkom troligen under senare hälften av 1800-talet. Omkring 1700 tillkom en port i väster och porten i söder murades troligen igen kring samma tid. Långhus och kor har sadeltak i en-kupigt tegel. Även sakristians tak är i en-kupigt tegel. Gaveltornets tak är täckt med sågade spån. Vapenhuset har svart plåttak.

På 1700-talet dekorerades läktarbröstet med figurmålningar. En större restaurering av interiören utfördes 1947 efter ritningar av Ärland Noreen med bland annat ny bänkinredning, borttagande av korbänkar, omdaning av koret och framtagande av mer ursprungligt innertak samt indragning av elektricitet för att värma upp kyrkan.

Madonnaskulpturen.

- Madonnaskulptur från omkring 1275 utförd i ek. Höjd 88 cm. Träet har dålig kvalitet och det finns vittringar på flera ställen. Kristusbarnets huvud är utbytt mot ett i gips. Vissa färgfragment finns kvar. Verket förvarades tidigare på Alingsås museum men har återbördats till kyrkan.
- Dopfunten är från 1200-talet.
- En romansk Kristusfigur sattes upp på ett nytt kors på norrväggen.
- År 1691 skänktes en altaruppsats till kyrkan, snidad av Anders Ekeberg. Den ersattes under 1800-talet av en altarpredikstol. I samband med att interiören restaurerades 1908 återbördades altaruppsatsen till kyrkan.
- En ny predikstol utförd i imitation av 1600-talets stil har anskaffats och försetts med ljudtak. Under ljudtaket hängdes en figurin i form av duva bevarad från 1600-talet.

Klockor

Lillklockan är av romansk 1200-talstyp med två skriftband. Den har en kort inskrift med bara fem bokstäver och några kors: SVS+E!/+

Bälinge Församlingshem

Från Bert

Församlingshemmet byggdes under 1994 och invigdes den 26/11 1994. Donationen låg orörda i 20 år efter Arvid Anderssons Rolfskulle bortgång. Då hade gåvan ökat till över 1,000,000, vilket räckte till det mesta av vad det kostade att bygga Församlingshemmet. Församlingshemmet tillhör i dagsläget Alingsås Pastorat. Tack vare donationen lär pastoratet inte ha tillåtelse att t.ex. sälja fastigheten.

Bälinge Missionshus

Från Bert

Källa:

<https://bebyggelseregistret.raa.se/bbr2/anlaggning/visaBeskrivning.raa;jsessionid=25588DA58E170FF6CDE285E5BBE4AA46?anlaggningId=21000001489900&page=beskrivning&visaBeskrivningar=true>

Bälinge Missionsförening **bildades 1868.**

Andreas Johansson i Nygård var den förste församlingsledaren, han var också den drivande kraften när det gällde att bygga det första missionshuset. Det uppfördes vid Nygård under 1870-talet. Både församlingsmedlemmarna och missionsvänner i Alingsås medverkade till uppförandet.

1911 ersattes det nuvarande Missionshuset med ett nytt, som uppfördes på en plats (Nordgatan) som bedömdes vara lämpligare för verksamheten. 1957 renoverades missionshuset grundligt. 1990 gick församlingen samman med Alingsås Missionsförsamling. Missionshuset har bevarats och gudstjänster hölls regelbundet fram till augusti 2007 då Bälinge församling avvecklades.

Missionshuset revs av Vägverket den 18 december 2007.

Bälinge Såg

Från Rune

Härmed lite om sågen i Bälinge.

Det kan vara en början. Bör nog kompletteras med lite mer fakta om t.ex. maskiner och utrustning. Både Sven-Åke och Bert har nog en del att tillägga eller korrigera.

Vissa faktauppgifter kan vara fel.

Sågen började byggas 1946, startade 1947. Lades ned 1970. Södra Skogsägarna ägde sågen.

Arne Svensson från Kalv samt en kollega ledde bygget. Arne Svensson var sedan chef för sågen tills nedläggningen.

Antal anställda ca 12 st. Det bör finnas ett foto på de anställda troligtvis från slutet av 60-talet.

Flera av de anställda bodde i närheten, tex Nordgatan, Åbacken, Annedal, Nygård. Några hade ett litet lantbruk.

Förutom själva sågen fanns också ett virkeslager och en brädgård, ofta med mängder av brädstabbar.

Ett par tillbyggnader gjordes nog, bl.a. en byggnad ca 1955 med en flistugg som omvandlade spillveden till flis.

Det byggdes även en lådsåg strax NO om sågen något år efter stora sågen. Här tillverkades fisklådor som avyttrades i Göteborg. Många ungdomar i byn hade sitt första jobb i lådsågen.

Ovanstående uppgifter ur minnet från Rolf Videgren, Bykullen.

Nedan några ytterligare minnen från sågen.

Jag bodde i Bengtsgården, dvs granne med sågen, 1950-1958. Jag passerade sågen varje dag till och från skolan och minns sågen som en plats med liv och rörelse. Ljudet från sågklingan var tjutande och hördes långt. Lastbilarna kom med sina timmerlass som tippades av på matningsbordet. Gubbarna hade blåkläder och väst. En del snusade. I deras paus-utrymme, som låg i hörnet av lagerbyggnaden, där luktade det svett, kåda och tobak och på bordet låg ofta en tummad kortlek. Utanför fanns en brunn med pump. På väggen hängde under flera år en rostfri mugg på en spik och åtskilliga gånger drack jag vatten från denna brunn. Jag tyckte den rostfria muggen gav vattnet en speciell god smak. Det hände att jag och andra besökte brädgården. Brädstabbarna var roliga att klättra i men skulle nog idag betraktas som olämpliga för barn. Jag antar att detta hände på söndagar när inga vuxna var där.

Skanskas Grusgrop (vid Kärtaredsvägen)

Från Sven-Åke

Grusgropen öppnades omkring 1980 och drevs till en början av Alingsås Sprängtjänst. Senare övertog Skanska grusgropen. Verksamheten har varit omfattande, bl.a. för den nya motorvägen (E20) som invigdes den 10 dec 2020.

Marken där grusgropen ligger är avstyckat från Torps Egendom, nuv. ägare är Anders o Göran Hultmark.

=====

Bälinge Grustäkt Rolfskulle.

Från Bert

Grustäkten ägs av Bälinge skifteslag, den upphörde på 1990 talet eftersom gruset tog slut. Det var Åkericentralen i Alingsås som arrenderade den de sista 8-10 åren.

Efter att gruset tog slut användes grustäkten av Åkericentralen till återfyllning.

Skifteslaget äger även en del mindre vägar, bl.a. annat vägen upp till

Mun-sjöarna, och Sågbacken uppe vid lilla Munnsjön. Där finns flera stenblock som visar var sågen låg. Sågen drevs av vatten från Munnsjön med skovel-hjul.

Gunnar Andreasson i Bengtsgården var den siste som använde sågen på 1940-50 talet, därefter fick den stå och förfalla. Efter det var det någon som försöker göra ett litet vattenkraftverk där men det blev aldrig klart.

(Om ni vet något mer om sågen som inte jag vet vore det bra om ni kunde komplettera)

Munnsjön

Även området vid badplatsen vid lilla Munnsjön ägs av skifteslaget.

Delar torvmossar uppe vid Munnsjöarna och även fiskerätt i en del av Sävån nedanför grustäkten ingår.

Skifteslaget består av sa 15-20 gårdar i Bälinge som har fått utdelning av försäljningen av grus efter hur stora gårdarna var.

Skifteslaget äger fortfarande marken.

Munnsjön har varit är en populär badsjö.

Torps station

Från Mikael

Nedanstående information har jag fått från olika källor:

-Delvis från Järnvägmuseet i Gävle

-Delvis efter sökningar på nätet.

Dock varierar olika årtal i olika källor, men i grova drag är de samstämmiga.

Torps Station, oklart när bilden är tagen, kanske på 1940/50-talet

Torp station

Bilden tagen 1969, strax innan stationen revs, ca början 1970-talet

Sida

9

Torp station

1857 Järnvägen förbi Torp blev klar

1874 Öppnades som håll- och lastplats

1876 Stationshuset byggdes

1893 Blev formellt en station.

1926 Elektrifieringen blev klar för hela Västra Stambanan

1954 Dubbelspår blev klart förbi Torp som en av de sista delarna på Västra Stambanan.

1956 Blev stationen en håll- och lastplats för godstrafik och även persontrafik (s.k. "plåtstins")

I mitten av 50-talet byggdes riksvägen om (blev rätad och bredare) mellan Alingsås-Vårgårda, många transporter till vägbygget gick med järnväg och lossning skedde vid Torps station.

1966-05-22, Persontrafiken lades ner, blev enbart en lastplats

1971-05-23 Nedläggning av trafikplatsen (stationshuset revs därefter)

Personal på Torps station

1951-1954: Sven Gösta Enånger, född 1914, död 1980

1954-1958: Allan Lundblad, född 1916, död 1997 samt Ture Strid

1958-?: Einar Näslund, född 1907, död 1996

Västra Stambanan (Göteborg-Stockholm)

Enligt: https://sv.wikipedia.org/wiki/V%C3%A4stra_stambanan

1848 Adolf Eugène von Rosen stakade ut banan.

1856 Nils Ericson fick uppdraget att starta bygget. Det första spadtaget togs i Skaveryd (Lövekulle) utanför Alingsås (en minnessten finns) och därefter fokuserade han på sträckan från Göteborg upp mot Vårgårda i ett första steg.

1857 var järnvägen klar förbi Torp.

1862 var hela sträckan Västra Stambana klar.

Invigningståget avgick från Stockholm den 3 november 1862 kl. 08.54 med Karl den XV ombord. Sent på kvällen dagen efter kom man till Göteborg, efter en sällsynt triumfatorisk resa under äreportar och fyrverkerier, längs resta flaggstänger och lysande transparanger, till ideligt saluterande och skålande.

Stambanan öppnades för allmän trafik två dagar senare, den 8 november 1862. Restiden blev då 14 timmar mot tidigare 6-7 dagar med diligens.

1926 Elektrifieringen blev klar för Västra Stambanan.

1954 Dubbelspår blev klart förbi Torp som en av de sista delarna på Västra Stambanan.

Torps egendom

Från Sven-Åke

Torps egendom är den största gården i Bälinge socken.

Nuvarande ägare är Olof Bäckström, han köpte gården i slutet av 1990 talet. Dessförinnan ägde Nils Hultmark gården, han köpte den 1958 av Håkanssons som har haft gården i 2-3 generationer. När västra stambanan byggdes på 1850-1860 talet, låg huvudbyggnaden på höger sida av infartsvägen till gården. När järnvägen byggdes, så flyttades huvudbyggnaden där den är i dag. Järnvägen ville ha grus till bygget, det var därför huvudbyggnaden flyttades, i dag är det en grusgrop som är igenväxt. De flesta byggnader finns kvar. Även vid raset i Lödöse 1913 hämtades grus från torp via järnvägen. I dag är gården utarrenderad till Peter Jonasson från Lena. Torp har 190 hektar, Peter brukar totalt 1000 hektar.

På 30-40-talet var det många som arbetade där, 60-70 talet var 2-3 st. Idag sköter Peter Jonasson själv denna mark, dessutom 800 hektar (*på egen mark?*) så gott som själv.

Tänk var tiden har ändrats på 50-60 år

=====

Källafors kvarn (vid Säveån)

Från Sven-Åke

Kvarnen tillhörde Torps Egendom fram till försäljningen av gården på 1990 talet.

Bertil Gunnesson var mjölnare i 50 år (19??-19??) Då i slutet på 1970-talet avvecklades kvarnen som bygges om till ett Vattenkraftverk, effekten blev att försörja c:a 100-200 normal-villor per år.

Nedanför vattenfallet var det förr en populär badplats.

Förr fanns det många kvarnar utefter Säveån, t.ex i Vittene, Ängatorp, Spånga, Hjultorp, Finnatorp och Ljur.

Vem äger kvarnen i dag? (<https://www.bjerke-energi.se/ovrig-verksamhet/kallafors/>)

2013 förvärvade Bjarke Energi 50% av Källafors vattenkraftverk i Säveån mellan Vårgårda och Alingsås. Ett samarbete har inletts med Hjultorp Kraft i Vårgårda som äger resterande 50% i kraftverket.

Köpet av vattenkraft är ett led i vår strävan att äga egen elproduktion i närområdet och dessutom kompletterar detta vår verksamhet vilken är att försörja våra ägare och kunder i Bjarkeområdet med säker och prisvärd el på ett bra sätt. Vi har på olika sätt tidigare samarbetat med Hjultorp Kraft och är mycket nöjda med att kunna vidga vårt samarbete säger Sigvard Krantz, VD Bjarke Energi.”

Hjultorp Kraft driver sedan tidigare energiproduktion från en vattenkraftstation i samma vattendrag.

Källafors kraftverk vid Torp producerar ca 2 500 000 kilowattimmar per år. Detta motsvarar el till ca 120 eluppvärmda villor. Ett års produktion från Källafors sparar ungefär 1500 ton koldioxid jämfört med kolkraftproducerad el.

Kontaktuppgifter för Bjarke Energi Källafors AB:

Telefon 0322-650500

Mail: info@kallaforskraft.se

Övre Nygård

Från Sven-Åke

Nygård ägs i dag av Alingsås Kommun. I dag bedrivs ridskola av Alingsås Ridklubb. Alingsås Kommun köpte gården på 70 talet.

Gunter o Greta Rawetsky köpte fastigheten 1942, de brukade den i 8 år Därefter arrenderades gården ut. Fam Rawetsky flyttade till Australien. 1951 flyttade Henry o Ingalill Jonsson med barnen Gunvor, Nils, Lilian och Roland till Nygård.

Henry o Ingalill arrenderade gården tills den såldes på 70 talet. Från 1955-1970 arrenderade de även nedre Nygård.

Jonsson arrenderade den mindre gården som låg intill och som ägdes av Evald o Anna Berntsson i c a 10 år. Den gården är också köpt av Alingsås Kommun

Nedre Nygård

Ägare i dag är Alingsås Kommun som köpte även denna gård på 70-talet. På 20-talet ägde Ludvig o Anna Andersson gården som då varit i Ludvigs släkt under flera generationer. I slutet på 40-talet arrenderades gården ut till Erik och Hedvig Johansson som hade 6 barn. 1951 brann ladugården delvis och ner en flera djur brann inne. Delar av ladugården bygges upp igen men det blev inga mer djur i den nya ladugården. Henry o Ingalill fortsatte arrendera tills den såldes till Alingsås Kommun Anna o Ludvigs dotter bodde kvar i boningshuset tills hon gick bort 1987.

Tokebacka Nedegård

Ägare i dag är Alingsås kommun. Gunnar Nilsson köpte fastigheten 1940 och brukade gården i några år som sedan arrenderades ut till Sven-Axel och Märta Andersson.

Från ca 1950 arrenderades gården av Inga och Ivar Nilsson med barnet Lars Ove, samt 2 fosterbarnen Sonja o Hans. De brukade gården i ca 10 år. Därefter övertog Ingvar Nilsson som ägare till gården, han brukade den i ca 15-20 år.

På 90-talet var det loppmarknad där. Ingvar Nilsson sålde gården ca år 2000 till Alingsås Kommun.

Bäleberget i Bälinge

Om man reser — kanske helst med cykel — E3:an förbi såväl Bälinge kyrka som avtagsvägen mot Ljurhalla så träffar man strax därefter på höger sida av vägen på ett skrynkligt och knöligt berg — Bäleberget — 108 meter över havet.

Den aningslöse resanden vet inte vilka krafter och rikedomer det finns i detta berg. Vissste han detta skulle han säkert hasta förbi med både rädsla och avund.

Enligt gammal sägen bor Bäletrollen därinne med ofantliga rikedomar i guld och diamanter. Om man nu skall tro den folkliga traditionen och den skall man ju inte underskatta. Bäletrollen skall en gång i sagans urtid ha härskat över bygden men blev tillbakaträngda till Bäleberget av västgötakungen Rolf Götriksson, som bodde på sin borg

Strövtåg i bygda'

Rolfsberg vid Säveån. Nuvarande Rolfs kulle på kartan.

Det lär vara först efter en blodig strid som trollen för alltid gav sig in i berget. Rolf Götriksson själv fick sin grav på Nolby.

En äldre kvinnlig sagesman har berättat för mig att ett av Bäletrollen en julafton i hennes barndom gjorde en påhäls-

ning på en av gårdarna i Bälinge. Och det får man väl tro är sant.

Gården Nordgatan, som ligger granne med berget, tycks dock inte ha blivit nämnvärt störd av trollen. Gården ligger där så trygg under sommarljus himmel.

HÅKAN

Vägen genom Bälinge

Från Mikael

1955(ev 1956/1957) invigdes Riksväg 6 mellan Alingsås och Vårgårda som då fick en bredare och mer uträdd sträckning.

1962 byttes väg-namnet till E3

1992 byttes väg-namn till E20

Den 10 dec 2020 öppnades den nya E20 motorväg mellan Vårgårda (Doggy) och Alingsås (Bälingemotet)

Foto från Bert:

Dessa årtal angående E 20 hittade jag på nätet. Bilden på lastbilen tog jag ca 1959 under pågående vägbygge.

Lindex-Omnilager

Från Mikael

Kortfattad sammanställning av bl.a. artiklar på nätet (se nedanstående länkar):

Företaget Lindex startade sin verksamhet 1954 med säte i Alingsås. Lindex har haft sitt huvudkontor i Alingsås från 1950-talet fram till år 2004, en lång period. Lagerhantering fanns dock i Göteborg.

Men 2008 flyttades all kontorsverksamheten till Göteborg beläget vid centralstationen. Lager och dess administration byggdes i Partille. Senare tillkom också ett s.k. e-lager i Viared, Borås.

Alingsås Kommun upplevde då en besvikelse att förlora företaget på orten. Men många anställda bodde i Göteborg och kontoret i Göteborg ligger ju vid tågcentralen med goda reseförbindelser för Alingsåsanställda.

Det var alltså 1954 som Ingemar Boman och Bengt Rosell öppnade underklädesbutiken Fynd i Alingsås. Strax därefter förvärvades bolaget Lindex i Göteborg som så småningom gav namn åt de efterföljande butikerna.

Under 1980-talet fick underklädessortimentet sällskap av damkläder.

På 1980-talet köptes Lindex av ICA och tillsammans förvärvade de klädkedjan Gulins.

Expansionen gick fort. 1987 öppnades en ny butik varannan vecka. Det är under 1980-talet som Lindex började sälja barnkläder.

År 1993 såldes ICA Lindex till bolaget Industri Kapital. Samma år sålde Lindex Gulins butiker till norska Finansgruppen. År 1994 öppnade Lindex inköpskontor i Kina, Bangladesh och Turkiet.

Lindex är sedan december 2007 ägda av den finska koncernen Stockmann med huvudkontor i Helsingfors, som är noterad på Nasdaq Helsingfors.

Lindex har idag ca 440 butiker på 18 marknader, där man har egna butiker i 9 länder i Europa, samt franchise-lösningar på ytterligare 9 marknader. Bolaget har nu ca 4000 anställda.

2019 startade ett projekt för att tillgodose framtida växande behov. Man ville hitta en ny och större plats för både lager och e-lagerhantering.

Beslutet blev flytt till Alingsås där kommunen kunde tillgodose Lindex behov.

Ett större markområde med stora utvecklingsmöjligheter såldes av kommunen till Lindex. Marken som ligger i Bälinge (ca 5 km öster om Alingsås) har goda förutsättningar för bra logistik då den ligger mellan E20 och järnvägen (Västra Stambanan).

Lager-verksamheterna i Partille och Borås avvecklas. Försäljningskontor mm blir kvar i Göteborg.

2022 startade byggnationen i Bälinge med ett högautomatiskt s.k. Omnilager* som skall stå klart i juni 2024

**=Vad är ett Omni lager?*

Det betyder att kunden har tillgång till hela produktsortimentet och alla alternativ för beställning, leverans och retur, oavsett vilken försäljningskanal som väljs.

Mer information

Kommunens planbeskrivning:

https://www.alingsas.se/wp-content/uploads/2021/06/Planbeskrivning_antagande_Balinge-210608.pdf

Bälinge Återvinningscentral

Från Mikael

Innan Bälinge fanns "Tippen" på Mariedal (utfarten mot Göteborg). Den kallades för Mariedals-tippen. När den startade är oklart, men troligtvis för sedan många år tillbaka.

Det var då en s.k. deponi-anläggning, m.a.o en tipp där man slängde allt man ville bli av med.

Den stängdes i början av 1970-talet och ersattes av Bälinge avfallsanläggning.

Man skulle då kunna tro att nu startar begreppet återvinning. Men så var inte fallet till en början, man fortsatte att "tippa" (lägga på deponi) på Bälinge soptipp. Det var först på 90-talet som man började med återvinning i en liten skala, men efterhand tog man flera steg framåt.

Numera är Bälinge en modern anläggning där man sorterar i princip allt för återvinning. Det som inte kan återvinnas skickas med lastbilar till centraler där man bränner under kontrollerade former.

Positivt med deponi av matavfall har varit att man kunnat utvinna s.k. deponigas. Den utvinningen har minskat då matavfall numera inte läggs på deponi. Gas finns fortfarande kvar i marken men i mindre mängd.

=====

Brandstation/Räddningsstation

Från Mikael

Stationen som låg på **Kungsgatan** i Alingsås togs i bruk 1919 och lades ner 1981.

I byggnaden inrymdes även en polisstation.

1981 var en nybyggd Brandstation klar för inflyttning i **Kristineholm** på samma plats där slakteriet tidigare låg. Nu med betydligt större ytor för verksamheten.

Dock har genom åren tillbyggnader skett, dels för fler garageplatser och dels för biutrymmen, kontor mm.

Alingsås Räddningsstation på **Tokebacka i Bälinge** väntades bli klar under andra kvartalet 2023, inflyttning blev som planerat måndagen den 15 maj 2023.

Brand- och Ambulanspersonal har då fått möjligheten att samordna sina verksamheter i Alingsås. Båda verksamheterna har "suttit" i gamla lokaler och på "fel" plats i staden.

Nu skapas en unik möjlighet till samordning med de viktiga räddningstjänsterna på en och samma plats.

Detta medger nu snabb tillgänglighet till viktiga utryckningsvägar och intressanta synergieffekter i verksamheterna.

Räddningsstationen ingår Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund (AVRF).

Namnlista

(barn som troligtvis har gått i Bälinge skola under ca 1950-talet.)

Denna förteckning är framtagen av Sven-Åke Gustavsson, Rune Larsson, Bert Claesson och Mikael Lundblad under tiden okt 2022-juli 2023.

Vet vi om att någon har bytt efternamn så anger vi det.

Födelseår kan vara en gissning.

Listan avser tidsmässigt skolbarn på ca 50/60 talet.

Obs:

Ser ni någon person i listan där det saknas e-postadress så meddela oss den adressen om ni vet.

Synpunkter, justeringar mottages tacksamt till: lundblad124@gmail.com

Namn	Född	Boplats	Info
Gunvor Jonson	1943	Nygård	
Nils Jonsson	1944	Nygård	avliden
Lillian Jonsson	1946	Nygård	
Roland Jonsson	1949	Nygård	avliden
Margareta Mannikoff	1950	Nygård	
Anders Mannikoff	1962	Nygård	
Lars-Ove Nilsson	1944	Nedergården	avliden
Ove Ring	1941	Tokebacka	
Birgit Ring	1943	Tokebacka	avliden
Sture Ring	1946	Tokebacka	sture.ring@gmail.com
Rosmarie Littorin	1944	Lärrarhuset	tassa@live.se
Vanja Kjellberg	1946	Lärrarhuset	vanja.kjellberg@telia.com
Eivor Andersson	1949	Lärrarhuset	eja49@hotmail.com
Marina Karlsson	1952	Lärrarhuset	vanja.kjellberg@telia.com
Kjell Andersson	1946	Åbacken	avliden
Ingvar Andersson	1950	Åbacken	avliden
Bengt Gustavsson	1950	Annedal,nära Järnvägen	avliden
Maj Davidsson	1944	Högekulle	
Mona Davidsson	1946	Högekulle	
Mats Davidsson	1948	Högekulle	avliden
Melker Davidsson	1951	Högekulle	
Börje Johnsson	?	Toresgården	
Elver Johnsson	?	Toresgården	avliden
Karin Johnsson	?	Toresgården	
Bengt Johnsson	?	Toresgården	
Helny Johnsson	?	Toresgården	
Rune Larsson	1949	Bengtsgården	rune.g.larsson@telia.com
Lars Birger Larsson	1951	Bengtsgården	Gick ej i Bälinge skola
Inger Rundblad	1951	Bengtsgården	
Bert Claesson	1948	Nordgatan	bertclaesson717@gmail.com
Ragnar Pettersson	1950	Nordgatan	avliden
Göran Hultmark	1949	Torps egendom	
Peter Hultmark	1951	Torps egendom	avliden

Alf Lundin	1942	Nära Torps egendom	avliden
Monica Johansson	1943	Torp, J-v övergången	
Märit Strid	1945	Banvaksstuga Torps station	avliden
Eva Strid	1949	Banvaksstuga Torps station	
Marita Lundblad	1944	Torp station	
Mikael Lundblad	1947	Torp station	lundblad124@gmail.com
Ralf Larsson	1949	Nära Torps station	
Bengt Nilsson	1942	Nordgatan	bengt.nilsson@nicomint.se
Marta Sterki	1944	Risa	
Fritz Sterki	1946	Risa	sterki@hotmail.com
Felix Sterki	1948	Risa	
Bengt Sterki	1949	Risa	avliden
Margit Sterki	1951	Risa	
Barbro Sterki	1953	Risa	
Margit Thorild	1939	Östergården	
Berit Frohm	1941	Östergården	
Kerstin Mårtensson	1944	Östergården	
Christer Sunedal	1953	Östergården	
Lindqvist Lars	1936	Kärtaredsvägen	
Lindqvist Åke	1938	Kärtaredsvägen	
Lindqvist Rune	1940	Kärtaredsvägen	avliden
Lindqvist Ulla-Britt	1942	Kärtaredsvägen	avliden
Lindqvist Arne	1944	Kärtaredsvägen	avliden
Lindqvist Ingalill	1946	Kärtaredsvägen	
Kerstin Lindqvist	1948	Kärtaredsvägen	
Kerstin Björking	1951	Trulsagården	
Anders Björking	1956	Trulsagården	
Peter Björking	1961	Trulsagården	
Sven-Åke Gustavsson	1945	Gislatorp	sven-ake.gustafsson@hotmail.se
Solveig Gustavsson	1955	Gislatorp	
Maud Nordström	1945	Djupedal	
Torbjörn Nordström	1948	Djupedal	
Egon Nordström	1955	Djupedal	
Ingemar Nordström	1956	Djupedal	
Siv Bergendal	1944	Olstorp	Avliden
Lennart Johansson	1941	Olstorp	
Göran Johansson	1943	Olstorp	Avliden
Ingrid Johansson	1946	Olstorp	
Gunborg Johansson	1948	Olstorp	Avliden
Sven Johansson	1951	Olstorp	
Ingemar Andersson	1947	Olstorp	
Lars-Erik Andersson	1951	Olstorp	Avliden
Bengt Andersson	1954	Olstorp	
Staffan Görander	1952	Olstorp	
Ing-Britt Görander	1953	Olstorp	
Ingegerd Svahn (f. Andersson)	1944	Tokebacka/Solhem	

Lars Andersson	1938	Tokebacka/Solhem	
Olle Andersson	1938	Tokebacka/Solhem	
Stig Andersson	1941	Tokebacka/Solhem	